

طنین دانش
ناشر تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی

حقوق ورزشی

دکتر مهدی آزادان
دکتری مدیریت ورزشی

اصغر شهراسفنگره
کارشناس رسمی دادگستری و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

دکتر مهدی بشیری
استادیار مدیریت ورزشی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان

حقوق ورزشی

مؤلفین: دکتر مهدی آزادان - اصغر شهر اسفنگره - دکتر مهدی بشیری

ناشر: طنین دانش (ناشر تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی)

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

تعداد صفحات: ۱۷۰

قطع: وزیری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۱۹-۷۸-۸

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

تبریز، چهارراه آبرسان

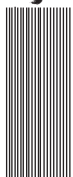
تلفن: ۳۵۵۹۵۶۰۹

www.TaninDanesh.ir

سرشناسه	:	آزادان، مهدی، ۱۳۶۳ -
عنوان قراردادی	:	ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	:	حقوق ورزشی / مؤلفان مهدی آزادان، اصغر شهراسفنگره، مهدی بشیری.
مشخصات نشر	:	تبریز: طنین دانش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۷۰ ص: مصور، جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۱۹-۷۸-۸ : ۲۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبیا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	ورزش - قوانین و مقررات - ایران
موضوع	:	Sports - Law and legislation - Iran
شناسه افزوده	:	شهراسفنگره، اصغر، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	:	بشیری، مهدی، ۱۳۶۳ -
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۷ ج۷ / ۴۸ / ۸۴ KMHA
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۹۹۰۲۶ / ۳۴۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۰۴۶۳۳

تمامی حقوق برای انتشارات طنین دانش محفوظ است. این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، بازنویسی مطالب در هر گونه رسانه‌ای از جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات و غیره بدون اجازه کتبی ناشر قابل استفاده نبوده و موجب بیکرد قانونی می‌شود.

مقدمه

۷|

بخش اول

اصول حقوقی و کاربرد آن در ورزش ۹|

۱۰ حقوق چیست؟

۱۱ حقوق ورزشی

۱۲ چرا باید حقوق ورزشی بیاموزیم؟

۱۳ مخاطبان حقوق ورزشی

۱۳ سیر تکوینی حقوق ورزشی در ایران

۱۵ منابع حقوقی

۱۷ ویژگی‌های قواعد حقوقی

۱۷ تخلف

۲۳ واکنش قانون در برابر تخلفات

۲۳ مسئولیت

۲۴ انواع مسئولیت

۲۸ ارکان مسئولیت مدنی

۳۷ خلاصه حمایت‌های قانونی از ورزش

بخش دوم

جنبه‌های حقوقی عملیات ورزشی ۴۱|

۴۲ حمایت قانون از عملیات ورزشی

۴۴ مبانی نظری حمایت از عملیات ورزشی

۴۶ واکنش قانون به خطای ورزشی

۴۶ مقررات رشته‌های ورزشی

بخش سوم

۵۳	جنبه‌های حقوقی مدیریت در ورزش
۵۴	انواع مدیران در ورزش
۵۵	جنبه‌های حقوقی مدیریت فنی در ورزش
۵۷	تکالیف مدیران فنی
۶۶	حمایت‌های قانونی از مدیران فنی
۶۷	اقدامات قانونی علیه مدیران فنی
۷۱	جنبه‌های حقوقی مدیریت سازمان‌های ورزشی
۷۴	اقدامات قانونی علیه سازمان ورزشی
۷۷	قانون مجازات اسلامی
۸۰	مدیریت ریسک
۸۷	دفاعیات
۹۳	جنبه‌های حقوقی مدیریت رویدادها و اماکن ورزشی
۹۴	تکالیف مدیران
۹۵	هشدارها
۹۸	استخرها
۱۰۷	جنبه‌های حقوقی مدیریت اعزام
۱۰۸	انواع اردوی ورزشی
۱۰۹	وظایف مدیر اعزام
۱۱۴	نکات کاربردی در مدیریت اعزام

بخش چهارم

۱۱۷	جنبه‌های حقوقی قراردادهای ورزشی
۱۱۸	قرارداد ورزشی
۱۱۹	مؤلفه‌های قرارداد ورزشی
۱۳۱	نقض قرارداد

بخش پنجم

۱۳۳	جنبه‌های حقوقی کمک‌های اولیه و امداد رسانی
۱۳۴	لزوم کمک به مصدومین
۱۳۵	دخالت در امر پزشکی
۱۳۵	مصدومیت و وظایف مدیران فنی

۱۳۶ تعیین مرز دخالت در امر پزشکی

۱۳۹ مسئولیت پزشک در عملیات ورزشی

بخش ششم

۱۴۱| جنبه‌های حقوقی دوپینگ

۱۴۲ دوپینگ چیست؟

۱۴۳ معافیت درمانی

۱۴۴ دوپینگ آگاهانه و دوپینگ غیرآگاهانه

۱۴۴ دفاعیه ورزشکاران دوپینگی

۱۴۵ مجازات ورزشکاران دوپینگی

۱۴۶ مسئولیت حقوقی حوادث ناشی از دوپینگ

۱۴۶ دوپینگ حیوانات در ورزش

بخش هفتم

۱۴۹| جنبه‌های حقوقی شرط‌بندی و تبانی در ورزش

۱۵۰ شرط‌بندی در ورزش

۱۵۳ تبانی در ورزش

بخش هشتم

۱۵۷| جنبه‌های حقوقی داوری در ورزش

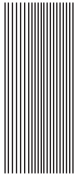
۱۵۸ نقش داوران در ورزش

۱۵۹ مسئولیت‌های قانونی داوران

۱۶۴ تناقضات لازم به بررسی

۱۶۷| اختصارات حقوقی

۱۶۸| منابع

مقدمه

اگر حقوق ورزشی را مهم‌ترین واحد درسی رشته علوم ورزشی بنامیم شاید چیزی به گزافه نگفته باشیم. عدم آگاهی از قانون سبب رفع مسئولیت نمی‌شود و مدیران ورزشی، مربیان، معلمان، ورزشکاران، پزشکان ورزشی، مدیران اماکن ورزشی، مدیران رویدادهای ورزشی و... در یک کلام دست‌اندرکاران ورزش باید از میزان احتیاط لازم و اصول حقوقی مرتبط با هر موقعیت آگاهی داشته باشند. کتاب‌های تدوین و ترجمه شده قبلی در زمینه حقوق ورزشی با کاستی‌هایی همراه بود که ما را بر آن داشت تا اقدام به تدوین کتاب حاضر نماییم. کتب ترجمه شده در زمینه حقوق ورزشی علی‌رغم داشتن مطالب مفید و کاربردی به دلیل عدم تطابق مطالب با سیستم قضایی کشور، خواننده را دچار تناقض می‌نمایند. برخی از کتب تدوین شده نیز فاقد مطالب کاربردی و مثال‌های قابل فهم برای خواننده بوده و در واقع در انتقال مفاهیم دچار اشکال اساسی هستند. لذا درس حقوق ورزشی علی‌رغم اهمیت بسیار بالایش، تا کنون نتوانسته است به دانشجویان در درک مفاهیم و مبانی اساسی حقوق ورزشی کمک نماید و این افراد در ادامه مسیر زندگی حرفه‌ای خود هنگام تصدی حرفه‌های مختلف از قبیل مدیریت سازمان‌های ورزشی، مربیگری، معلمی، مدیریت اماکن ورزشی و... با حقوق ورزشی بیگانه‌اند و این عدم آشنایی لطمات جبران‌ناپذیری را بر مسیر حرفه‌ای آنها وارد می‌کند. کتاب حاضر سعی نموده است از کلیشه و تکرار مکررات فاصله گرفته و با رویکردی متفاوت مطالب جدید و کاربردی را وارد حوزه حقوق ورزشی نماید.

کتاب حاضر کوشیده است تا مطالب اساسی جنبه‌های مختلف حقوق ورزشی را با بیانی ساده و مثال‌های کاربردی در اختیار خوانندگان قرار دهد. در فصول مختلف کتاب و به فراخور مطالب آن، بخشی را با عنوان «مروری بر یک پرونده» به مطالب اضافه کردیم که اطلاعات عینی را از حوادث ورزشی، طرح آنها در محاکم قضایی و نظریه کارشناسی در اختیار می‌گذارد تا خوانندگان محترم بتوانند مطالب را با مثال‌های عینی و واقعی فرا گیرند. همچنین در قسمت‌هایی از کتاب توضیح واژگان کلیدی را به صورت مختصر در حاشیه صفحات قرار داده‌ایم تا خواننده بتواند برای مرور مطالب مهم از آنها استفاده کند.

مطالب کتاب در هشت بخش کلی با عناوین «اصول حقوقی و کاربرد آن در ورزش»، «جنبه‌های حقوقی عملیات ورزشی»، «جنبه‌های حقوقی مدیریت در ورزش»، «جنبه‌های حقوقی

قراردادهای ورزشی»، «جنبه‌های حقوقی امداد رسانی و کمک‌های اولیه در ورزش»، «جنبه‌های حقوقی دوپینگ»، «جنبه‌های حقوقی شرط بندی و تبانی در ورزش» و «جنبه‌های حقوقی داوری در ورزش» ارائه شده است.

بخش سوم کتاب یعنی «جنبه‌های حقوقی مدیریت در ورزش» به دلیل گستردگی و تنوع، در ۸ فصل مجزا با عناوین «جنبه‌های حقوقی مدیریت فنی در ورزش»، «جنبه‌های حقوقی مدیریت سازمان‌های ورزشی»، «جنبه‌های حقوقی مدیریت رویدادها و اماکن ورزشی» و «جنبه‌های حقوقی مدیریت اعزام به مسابقات و اردوهای ورزشی» سازماندهی شده است تا خواننده به فراخور نیاز خود به مطالب به فصل مورد نظر رجوع کند. در عین حال به خوانندگان محترم پیشنهاد می‌شود به جهت ارتباط و پیوستگی مطالب بخش‌ها و فصول مختلف کتاب، آن را به صورت کامل و به ترتیب مشخص شده مطالعه نمایند.

مؤلفان کتاب، حوزه حقوق ورزشی و موضوعات وابسته را به عنوان تمرکز مطالعاتی و اجرایی خود انتخاب نموده و در چند مدت اخیر تلاش نموده‌اند با انجام کارهای تحقیقی، برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی و ... در این زمینه که یکی از نیازهای اساسی جامعه ورزش است منشأ اثر باشند. این کتاب نخستین تجربه مؤلفان در این حوزه بوده و به طور قطع و یقین دارای کاستی‌هایی خواهد بود. لذا از خوانندگان محترم استدعا داریم بر ما منت نهاده و با مطالعه کتاب و اعلام نواقص و ایرادات کتاب به آدرس ایمیل انتشارات طنین دانش (info@TaninDanesh.ir)، یاری نمایند تا در چاپ‌های بعدی کتاب، نسبت به رفع آنها اقدام نماییم. در پایان لازم می‌دانیم از نقش دوست عزیزمان آقای دکتر علی ایمان‌پور (کارشناس رسمی دادگستری در امور ورزشی) که با ارائه مطالب کاربردی زمینه پر بار شدن مطالب را فراهم نمودند صمیمانه اعلام سپاسگزاری کنیم. همچنین قدردان زحمات آقای دکتر حسین آقائی‌نیا (حقوقدان و استاد برجسته دانشگاه) هستیم که به عنوان یکی از پیشگامان عرصه حقوق ورزشی زمینه بروز و ظهور این گرایش از علم حقوق را در کشور فراهم نموده‌اند.

مهدی آزادان - اصغر شهراسفنگره - مهدی بشیری

زمستان ۱۳۹۶